

Od 1. nov. dalje naročnina mesečno 80 din, za inozemstvo 50 din — nedeljska izdaja celoletno 96 din, za inozemstvo 120 din.

Uredništvo: Kopitarjeva ul. 6/III. Tel. 40-01 do 40-05

SCLOVENECE

Cek. rač.: Ljubljana št. 10.650 za naročnino in št. 10.349 za inserat.

Uprava: Kopitarjeva ulica 6

Tel. 40-01 do 40-05

Podruž.: Maribor, Celje, Ptuj, Jesenice, Kranj, Novo mesto, Trbovlje

Oporoka našega očeta

Laval hotel Angliji napovedati vojno

Nemčija bi dobila oporišča za podmornice v južni Franciji

V sklesanih besedah nam je naš narodni voditelj zapustil kot svojo oporoko politični program, ki ga je udeleževal v javnem življenju sam. Naša naloga je, da to delo nadaljujemo bodisi na vodilnih, bodisi na podrejenih mestih, po neizpremenljivih in nepreoklajljivih smernicah, ki jih dr. Anton Korošec jasno, kakor je znal to samo on, naznačil sam. To je bilo leta 1934, ko je bil interniran na Ilvaru in je katoliškim akademikom napisal to vodilo, da bi se ga držali vsi naši politični in kulturni delavci, ko bi njega več ne bilo. Ta oporoka je sveta, ker je prišla iz globlin slovenske duše, odseva našega narodnega duha v vsej čistosti in pristnosti in je zvesto nadaljevanje slovenskega narodnega izporočila.

To izporočilo se je izoblikovalo pod znóžjem kríža, na katerem so bili odrešeni vsi narodi in razsvetljeni od luči božje milosti in prave omike. Zato tudi dr. Koroševa oporoka postavlja na prvo mesto načelo krščanske vere, da boji ves narod, vse njegovo politično udejstvovanje, njegov gospodarski in socialni red ter njegova narodna kultura podrejena Bogu in njegovi pravstveni postavi. Povsod Boga! to so uvodne besede testamenta našega očeta. Zabičuje nam, da brez pravstvene obnove v Bogu ne bo rešitve iz gospodarskega in socialnega nerada sedanjega časa. In mož, ki je bil sam discipliniran, brezpogojno pokoren Bogu, narodu in državi in kakor zvest vojak brez pomislekov, dvomov in mrmranja vse življenje na straži in v službi Zakona, nam v svoji oporoki zabičuje, da tuči v službi božji ni uspehov brez discipline. V trudu in borbi za svoj narod, za njegovo krščansko kulturo in za njegovo pravstveno okrepitev moramo — tako nam veli naš pokojni voditelj — složno in strnjeno enega duha delovati pod praporom Katoliške akcije po smernicah in navodilih, ki nam jih ona daje. Kdor hoče cilj, temu je nakazana tudi pot, po kateri mora hoditi, da ga doseže. To je jasno, nujno in naša dolžnost, ki je izven vsakega dvoma in vprašanja. To je bila pot našega voditelja in mora biti tudi naša. Zunaj nje je samo zmeda, tavanje in še večja zmeda.

Kot naš skrbni in budni oče nam dr. Anton Korošec v svoji oporoki pokaže na glavnega nasprotnika krščanskega moralnega in družabnega reda. To je liberalizem, ki je v napačnem tolmachenju svobode omajal najbolj važne resnice življenja, za njim komunizem, ki taji ves krščanski pravstveni red in namesto Boga postavlja za malika »kolektivo«, ki sploh ne pozna več svobodnih ljudi, ampak samo sužnje, in nacionalni paganizem, ki si zamišlja državo sicer na osnovi zapadne narodne omike, toda prav tako človeka popolnoma počeja držav-nemu stroju in njega vodstvu tako, da je v celoti samo del brez vsake lastne svobode.

Naš pokojni voditelj nam kliče: Proč z liberalnimi frazami, neizprosen in brezkom-promisen boj komunizmu, tudi fašizem je zmo-ta, ki jo moramo pobijati, kakor moramo po-bijati vse struje, ki podirajo krščanski red in nasprotujejo naši narodni miselnosti! Neomajni stebri našega narodnega bitja v narodni državi skupaj z drugimi Jugoslavlani so: krščanska vera, država pod žezlom Karadjorjevičev, ne-okrnjena Jugoslavija, ki se more le razširiti, nikoli ne zmanjšati, pravičen družabni red.

Dr. Anton Korošec je bil borec in je hotel, da bodimo tudi mi neustrašeni borci. Toda borba mu je bila le sredstvo za jasno določen in trden cilj: zaveden slovenski narod na čisto sloven-skem ozemlju v močni, socialno pravično ure-jeni državi. Lepa in ustvarjajoča je njegova beseda, da potencirajmo slovensko narodno za-vest in kulturo, da bomo uspešno odbijali od sebe tuje pritiske; vsaka slovenska družina bodi narodna trdnjava! Sile našega naroda pa bodo še potencirane v državi, ki bi se uredila na podlagi delovnih stanov, povezanih med seboj v pojmovanju in izvajanju socialne pravičnosti, na kateri sloni po besedah papežev državljans-ka vzajemnost. V taki državi, ki odklanja kakršno koli totalitarne urečitev, bosta svo-boda posameznika in posameznih družabnih edinic v polnem soglasju z interesom skup-nosti. To načelo je izraženo v naši zadržni ideji in zato skrbno gojimo zadržno misel in organizacijo. Naš družabni zamisel prav tako zavrača kapitalistični kakor komunistični so-cialni red. Narodno gospodarstvo mora biti pod vodstvom skupnosti, ki svobodo stanov in po-sameznikov ne zatira, pač pa pametno ureja, da koristi obćemu blagru.

In zadnja beseda: »Ne nergajmo, ne po-dirajmo, ampak gradimo! Proč z nergačji iz naših vrst!« Resna beseda, toda beseda, ki jo narekuje očetu skrb za blagor družine v bo-dočnosti, ljubezen do vsega naroda in do kršćan-ske skupnosti slovenskih katoličanov, ljubezen do nas vseh in do vsakega. Drugače ne gre, kakor da delamo vzajemno, imajoč pred očmi le naše skupno dobro, zastopljajoč sebe in podrejšajoč svoja ljubljena mnenja obći koristi.

Bern, 20. decembra, t. Ass. Press. Iz Vichyja prihajajo poročila, da se vladna kriza zaradi »Lavalovega dogodka« razvija v zelo hude oblike. Ministri tako rekoč ves dan zasedajo. Uradnega poročila ni. Toda verjetno je, da je odposlanec fran-coske vlade v Parizu Fernand de Brignon prinesel seboj v Vichy skrajno ostre zahteve nemške vlade. Čeprav ni uradnega potrdila, da so resnične, jih navajamo po dopisniški dolžnosti. Nemške zahteve baje obsegajo naslednje točke:

1. Nemčija želi dobiti od Francije dovoljenje za uporabo njenih sredozemskih pristanišč kot oporišč za svojo lastno mornarico.
2. Nemčija želi svoje čete prevažati čez francosko ozemlje v Italijo, in
3. Nemčija je izrazila željo, naj se Laval sprejme nazaj v vlado. Ni treba, da bi mu vrnil njegov prejšnji položaj, toda nemška vlada želi, da ostane Laval v vladi, pa čeprav brez listnice.

V tukajšnjih krogih ne verjamejo gornjim po-ročilom, češ, čemu bi Nemcem bila francoska pri-stanišča, ko pa itak imajo na razpolago vsa itali-janska pristanišča, če jih hočejo. Vprašanje bi po-stalo seveda drugače, če je res, da Nemčija želi tudi sodelovanje francoskega vojnega brodogra-ja proti Angliji. Prav tako neverjetno se sliši, da bi Nemčija spravljala svoje čete v Italijo skozi Fran-cijo, ko ima vendar sama neposredno mejo z Ita-lijo in na razpolago dve železnici. Verjetna pa se zdi želja izražena glede Laval. Toda maršalu Pe-tainu bi bilo nemogoče ustreči brez največjega osebnega ponižanja in razžaljenja, kajti on je Laval napodil iz vlade po globokem preudarku in kot vrhovni vladar francoske države.

Kaj dela general Weygand

V švicarskih diplomatskih krogih namigavajo nadalje, da je kriza v Vichyju izbruhnila v zvezi z Lavalom tudi glede položaja francoske ar-made v severni Afriki, ki jo organizira ge-neral Weygand. O tej armadi se slišijo razne novice, med katerimi je najnovejša ta, da bi se takoj priključila generalu de Gaulleu, če bi se francoska vlada vdala pritisku in pristala na sode-lovanje v vojni proti Angliji.

»Lavalov načrt«

Bern, 20. decembra, t. AFI. Lavalova kriza v Franciji je v tesni zvezi z nemškimi načrti priti na pomoč Italiji tako v Grčiji, kakor na afriških bo-jiščih. Laval je sprejel nemški načrt, ki je vseboval dva cilja: 1. poslati pomoč Italiji in 2. navezati Francijo na Nemčijo v tesnem sodelovanju.

Načrt, ki ga je sprejel Laval, je dovolil Nemčiji prehod za nemške čete skozi francosko ozemlje v Italijo, ter uporabo francoskih pri-stanišč na sredozemski obali kot oporišč za nemške podmornice. Vlada maršala Petaina se je temu načrtu zoperstavljala, naker je Laval sklenil, da pregovori maršala Petaina, naj pride v Pariz ob priliki slovesnega prenosa ostankov Napoleonevega sina z Dunaja v Dom invalidov v Parizu, kjer počiva njegov oče. Pri tej priložnosti bi bili »pregovorili« maršala Petaina, da je najboljši, če se z vso svojo vlado preseli v Versailles ali v Pariz, kjer bi bila pod nepo-sredno kontrolo nemških oblasti in bi se ne mogla več zoperstavljati gornjemu načrtu. La-val je izrazil svojo pripravljenost, da na po-ve Angliji vojno in je tudi prepričeval druge ministre, da je edino to, kar more Fran-cijo rešiti in ji dati prejšnjo moč, seveda ob strani Nemčije. Ko je maršal Petain za to zve-del, je Laval odstranil iz vlade, kateri je bil pri njenem obnovenem delu itak že v veliko breme zaradi slabega glasu, ki ga je uživalo njegovo ime med narodom.

Signal za generala Weyganda

Bern, 20. dec. t. Ass. Press. Zvečer poročajo iz Vichyja, da traja kriza dalje. Maršal Petain se je vdal v toliko, da Lavalu pusti na svobodi. Toda v vlado nazaj ga ne sme sprejeti. Na njegovo mesto pa je moral na nemški predlog sprejeti kot fran-coskega opolnomočenca pri nemški oblasti v Pa-

rizu grofa Brignona, ki je Lavalov zaupnik. Po-ročila pa pristavljajo, da Nemci ne bodo izvajali prevelikega pritiska na maršala, ker nečajo, da bi odstopil. Kajti maršalov odstop bi bil za generala Weyganda v Afriki signal, da začne sodelovanje z Anglijo.

Vichy, 19. decembra. Havas: De Brignon je postavljen za generalnega delegata francoske vlade v zasednem ozemlju. De Brignon je prišel na me-sto generala Fornela. Pierre Dominique je postavljen za šefa informativne službe.

Rooseveltov zaupnik v Alžiru

Tanger, 20. decembra. DNB: Znani ameriški diplomat in zaupnik Roosevelta Robert Lenurphy, ki je akreditiran pri vladi maršala Petaina, je z le-talom priletel iz Marseilla v Alžir. Lenurphy bo imel inspekcijsko potovanje po francoskih pose-stvih v Severni Afriki.

Madžarski listi o nemških načrtih na francoski sredozemski obali

Budimpešta, 20. dec., t. »Pester Lloyd« objavlja dalje poročilo iz Zeneve, kjer pravi, da tamkaj krožijo resne govorice, da namerava Nem-čija zasesti tudi nezasedeni del Francije. Nadalje trdijo, da je Nemčija zahtevala od Francije vidnih znakov sodelovanja proti Angliji, s čimer je mislje-no, naj bi Francija dala na razpolago svoje vojne brodograje. List pravi, da teh govoric ni mogoče ugo-toviti, da pa nikakor ni treba misliti, da bi bilo nemogoče, da bi Nemčija v najbližji bodočnosti ne

zasedla novih oporišč na sredozemski obali Francije. Morda je iz te zahteve po oporiščih po-tem v ljudski govorici zrastle govorice o popolni zasedbi vse Francije po nemških četah.

Madžarski list pravi, da je zelo verjetno, da bo nemška oborožena sila svoj glavni napad na angleške otoke, kjer se bo hotela izkrcati, spre-mljala s sporednim napadom na Sredozemskem morju, kjer hoče vezati angleško vojno brodograje, da ne bi moglo priti na pomoč obrambi domačega an-gleškega otočja. Za ta primer potrebuje Nemčija svoja lastna, nemška oporišča na Sredozemskem morju. Nemčija da še ni opustila misli na uporabo francoske severne Afrike v borbi proti Angliji, proti angleškemu Gibraltarju in Egiptu. Za ta primer pa so ji spet oporišča na francoski sredozemski obali potrebna.

List pravi na koncu, da je sedanja francoska kriza izredno hude narave in da lahko sproži do-godke, ki bodo vladi v Vichyju, to je maršalu Pe-tainu, znatno omejili oblast nad francoskim ozem-ljem, ki pa bodo imeli tudi vpliv na položaj fran-coskih kolonij v severni Afriki.

Italijansko stališče

Rim, 20. dec. t. Stefani: O francosko-nemških razgovorih je bilo objavljeno uradno sporočilo, ki pravi, da v Rimu smatrajo, da ti razgovori tičejo izključno nemško-francoska vprašanja. Vzajemnost osištja je tako trdna, da ga ni treba pri vsaki priležnosti znova poudarjati. Tem manj je to potreb-no danes, ko je jasno, da tičejo pregovori izključ-no nemško-francoska vprašanja.

Težišče bojev je pri Bardiji

Obojno letalstvo razvija strahovito delavnost

Prizadejali smo veliko škodo na skladiščih ben-cina, ki so začela goreti.

Moč angleške vojske po italijanskih navedbah

Rim, 20. dec. Stefani: Agencija Aroi ugotav-lja, da znašajo angleške sile v borbi proti Italiji skupno 1500 letal, 425.000 vojakov in 500.000 ton raznih ladij. Angleške čete, ki se borijo proti Ita-liji, so nabraile v Angliji, Novi Zelandiji, Avstra-liji, Indiji in v ostalih delih imperije. Zgornje številke najbolj kažejo pravo sorazmerje med so-vražnikoviimi silami in Italijani, ki se upirajo na vseh svojih vojnih področjih.

Nemške čete v Italiji

London, 20. dec. t. Reuter. Poročila, da pr. hajajo nemške čete v Italijo, so prišla na mero-rajna mesta v Londonu z italijanske meje. Diplo-matični viri navajajo, da znaša število nemških čet, ki so prišle čez mejo, 5 do 6 divizij. Toda to edino poročilo še ni potrjeno od nikoder drugod. Ameriški dopisniki, ki so te dni prišli iz Rima, zatrjujejo, da niso mogli nikjer dobiti dokazov za to, da se nahaja večje število nemških čet v Italiji.

Angleška poročila

Suhozemski boji

Kairo, 20. decembra. t. Reuter: Vrhovno po-veljstvo angleške vzhodne armade poroča:

Pri Bardiji se položaj ni spremenil. Naše patrulje so zelo živahne v odsekih pri Kassali in Gallabatu na sudanski meji. Naše vzhodnoafriške čete so uničile italijansko četo, ki je napadla vas Boran na meji Kenije in Abesinije. Dva sovražnika sta bila ubita. Vsi ostali so bili ujeti. Zaplenili smo tudi 70 velblodov z vso opremo in orožjem. Izgub pri tem nismo imeli.

Kairo, 20. dec. t. Reuter. Nocoj poroča angleško vrhovno poveljstvo:

Naše motorizirane čete so vdrle že v zunanji pas Bardije. Ta pas oklepa trdnjavo Bardijo v lo-ku, ki je dolg 30 km. Italijanske čete se še hudo upirajo. Istočasno pa odhajajo iz Bardije kolone vojaštva po cesti proti Tobruku.

Kairo, 20. dec. b. Uradno poročajo: Italijan-ska garnizija v Bardiji je sestavljena iz približno dveh divizij, ki se še vedno hudo upirata okrepjenim angleškim oddelkom. Angleške čete so Bardijo obkrožile in neprestano pritiskajo na Italijane, ki se junaško branijo. Angleške čete podpirajo tudi ladje z morja in jim na določenih krajih dobavljajo hrano, municijo in vodo. An-gleške čete so že prebile nekaj prednjih utrdb. Vodijo se krvavi boji. Glavni udarec angleških čet je usmerjen proti najmočnejšim trdnjavskim postojankam, ki so jih zasedle italijanske čete še pred pričetkom angleške ofenzive.

Reuterjev vojni poročevalec poroča izpred Bardije: S svojega položaja zrem doli na Bardijo, nad katero se valijo črni dimi. To so posledice bombardiranja angleških bombnikov in vojnih la-dij, ki so mesto delno razdejale. Vso noč so udar-jali odmevi treskov na moj šotor. Sovražnik skuša Bardijo na vsak način držati. Toda naše oklop-ne brigade jo obdajajo kakor vrvi okrog vratu. Za njimi dalje, zunaj v puščavi, stojijo še druge motorizirane skupine. Pred Bardijo sem prišel iz Solluma čez »Hafaya« (Hellfire — peklenski ogenj), sedlo, ki ga Italijani pri umikanju niso imeh časa ali dovolj prisotnosti duha, da bi ga pognali v zrak. Sollum je bil tako rekoč mimogrede po-plaknjen od angleških čet, ki so kakor puščavski tornado drvele iz Bugbuga naprej proti zahodu.

Nadaljevanje na 2. strani

Zemunska vremenska napoved: Hladno, oblač-no in megleno z nekaj jasnine v severnih in za-hodnih krajih. Postopna pooblačitev na spodnjem primorju. Ponekod utegne nekoliko snežiti. Po-noči hud mraz.

Zagrebska vremenska napoved: Hladno,

Gospodarstvo

Počastitev spomina + voditelja dr. Korošca Seja uprave Zveze Industrijev za Slovenijo v Ljubljani

V petek popoldne je bila redna seja uprave Zveze industrijev. Sejo je predsedoval predsednik Zveze g. Avgust Praprotnik. Navzoči so bili skoraj vsi člani uprave in njihovi namestniki.

Pred prehodom na dnevni red je g. predsednik Avgust Praprotnik s toplimi besedami počastil spomin prerano umrlega predsednika senata, ministra prosvete in bivšega predsednika ministrskega sveta gospoda dr. Antona Korošca. G. Praprotnik je dobesedno izjavil tako:

»Vsi brez razlike stanu in strankarske pripadnosti se dobro zavedamo velike izgube, ki jo pomeni prezgodnja smrt tega velikega državnika in za Slovenijo, temveč za vso Jugoslavijo. Blagopokojnemu dr. Antonu Korošču so bili poleg njegovega slovenskega programa vedno pri srcu splošni interesi naše zedinjene domovine. Bil je med najzastojnejšimi stvaritelji naše državne skupnosti, od vsega srca in vse duše vdan Jugoslaviji in naši narodni dinastiji Karadjordjevičev. Kot industrijec pa dolgujemo velikemu pokojniku posebno hvaležnost za njegovo zanimanje za gospodarska vprašanja. Kadar koli smo potrebovali njegovo vplivno pomoč, nas je rad sprejel, se zanimal za težnje in potrebe našega gospodarstva ter nam je pomagal, kolikor je bilo v njegovih močeh. Z dr. Koroščem smo izgubili velikega sina slovenskega matere, a obenem velikega in navdušenega Jugoslavana, ki si je pridobil neveljnih zaslug za jugoslovansko stvar.«

Vsi navzoči so stoji poslušali spominski govor g. predsednika Praprotnika ter vzkliknili velikemu pokojniku trikratni »slava«.

Iz predsedstvenega poročila g. Praprotnika posnemamo, da se je Zveza industrijev morala v svojem delu prilagoditi izrednim razmeram, v katerih živimo, ter zahtevam, ki jih stavlja sedanji čas na delovanje gospodarskih organizacij. Zveza mora po svojih predstavnikih sodelovati na nešteti sejah in konferencah, na katerih se obravnavajo važni gospodarski problemi sedanjega časa. Žal, se pri ureditvi raznih gospodarskih vprašanj v zadostni meri ne upoštevajo interesi gospodarstva ter se morajo izvršiti potrebne spremembe že izdanih ukrepov. Finansiranje izrednih drž. izdatkov z notr. posojilom, ki naj nudi podpisnikom primerne ugodnosti, je v načelu pravilna ureditev tega vprašanja. S tem bi se do prineslo k stabilnosti naše narodne valute. Obenem bi se pa moral pritegniti tudi zadržani denar ter mu zopet odpreti pot k pravilni in za narodno gospodarstvo koristni naložbi. Končno naglašajo, da se pri bližnji reorganizaciji delavskega zavarovanja zagotovi tudi industriji primerno zastopstvo v samoupravnem organu delavskega zavarovanja.

Glavni tajnik g. dr. Adolf Golja je podal nato obširno poročilo o delovanju Zveze industrijev v zadnjem poslovnem razdobju. Poslovno poročilo omenja uvodoma znatno povečanje tekočih zadev, ki se obravnavajo po želji in v interesu posameznih podjetij. Sprito težav, ki so v zvezi s sedanji izrednimi prilikami, so neposredni stiki med Zvezo

in njenim članstvom vedno tesnejši. Glede gospodarskih reform, ki se napovedujejo in deloma že izvajajo, zastopa Zveza načelo, da naj se pristopi k tem reformam le v okviru stvarnih potreb našega gospodarstva, upoštevaje pri tem tudi zmogljivost našega administrativnega aparata. Obširno se bavi poslovno poročilo z delovanjem Zveze v vprašanju preskrbe industrije s surovinami. Predstavniki Zveze sodelujejo v posvetovalnem odboru za tekstilno industrijo. Glede na pritožbe pletilne industrije je Zveza predlagala spremembo ključa glede dodelitve domače bombažne preje podjetjem pletilne stroke. V zvezi s težavami glede preskrbe tekstilne industrije z bombažem je postalo pereče vprašanje uporabe nadomestnih surovin ter je Zveza po svojih zastopnikih sodelovala v mešani nemško-jugoslovanski strokovni komisiji, kateri je bila poverjena sporazumna ureditev vprašanja carinskega in davčnega tretiranja celične volne. Znatne težave so nastopile za lesno industrijo in trgovino v zvezi z novimi predpisi o kontroli izvoza. Zveza industrijev je z vsem poudarkom zahtevala spremembo že izdanih ukrepov, ki so povzročili velike nepravilnosti našemu lesnemu izvozu, ter je s svojimi zahtevami tako rekoč na celoti uspešna. Zlasti je važno, da se od specialne kontrole po ravnanju za zunanjo trgovino izvzame rezan in tesan les, ki je zaradi sedanjih prilik že itak izgubil važna tržišča ter imamo največji interes na tem, da izvozimo čim večje količine na one zunanje trge, ki so nam ostali še odprti. V preteklem razdobju se je morala Zveza baviti z važnimi socialno-političnimi vprašanji, tako z vprašanjem nove določitve minimalnih mezd za nekvalificirane delavce ter določitve minimalnih plač za trgovsko in ostalo višje pomožno osebje. Zveza industrijev je mnenja, da utegnejo previsoke minimalne meze neugodno vplivati na zaposlitev začetnikov in zlasti tudi na zaposlitev ženskih delovnih moči. Veliko pozornosti je posvetila Zveza vprašanju zboljšanja gnetnega položaja rudarskih upokojenecov ter je sodelovala pri tozadnjih posvetovanjih, ki so dovedla do popolnega sporazuma med delodajalskimi in delojemalskimi zastopniki. Poročilo se nato obširno bavi z načrtom pravilnika o banovinskem skladu za izredno podpiranje delavcev in nameščencev industrijskih podjetij. O tem pravilniku je bila pisarna anketa med članstvom Zveze industrijev. Glede na rezultat pismene ankete je uprava sprejela predlog za ustanovitev omenjenega sklada v načelu. Končno omenja poslovno poročilo živahno delovanje posameznih strokovnih odsekov, zlasti odseka usnjarske in čevljarke industrije, ki se je na ponovnih sestankih bavil z vprašanjem ureditve prometa s surovinami kožami ter z izdelanim usnjem. Tudi drugi odseki, tako odsek lesne industrije, odsek predilnic in tkalnic, odsek pletilne industrije ter odsek industrije gradbenega materiala, so se v preteklem razdobju sestali ter razpravljali o stvareh, ki se tičejo interesov navedenih strok. V seznam članov je bilo v preteklem razdobju vpisanih devet, brisanj pa osem podjetij, tako da šteje Zveza industrijev po sedanjem stanju 401 člana.

Naraščanje stroškov za prehrano

Statistični odsek mestnega poglavarstva v Ljubljani je že izdelal indeks o cenah življenjskih potrebščin dne 15. decembra. V primeri s stanjem dne 1. decembra so se cene ponovno dvignile in sicer za 0,7%. V primeri z lanskim 15. decembrom so cene narasle za 37,2%. Če pa vzamemo cene dne 15. avgusta, t. j. pred izbruhom vojne, se je raven stroškov za prehrano v Ljubljani povečala za 57,1%.

Iz analize gibanja posameznih cen je razvidno, da so se povečale cene predvsem zaradi sezonskih razlogov. Narasle so cene sadja in so-

šilja vseh vrst, ker se je deloma skrčila ponudba, deloma pa se že pozna povečano povpraševanje za božične praznike. Izredno močna je podražitev čaja, ki se je podražil od 275 na 400 din (povprečno za kilogram).

Ker upošteva indeks prehrane samo poglavitne vrste živil, je prišlo v njem do izraza v zadnjih 14 dneh samo: povišanje cen masla, kavne prinesi in fižola. Tu je iskati glavne vzroke za zvišanje indeksov.

Pocenitev je bilo malo: omeniti je le mandeljne in koruzni zdrob.

Nepravilno dodeljevanje dovoljenj za uvoz

Devizno ravnanje Narodne banke je objavilo naslednje sporočilo:

V zadnjem času je bilo dostavljeno Narodni banki, da so neke uvoznike trdile nepravilno dobile večje kontingente, kot bi jim praviloma pripadali za uvoz blaga iz nektrinskih držav.

Takoj po prejetih prijavah so začeli potrebne preiskave in ugotovili, da je neka uvoznik zaradi materialnih koristi vnašala netočne podatke o prejšnjem uvozu odnosnih trdk, na osnovi katerih je uvozni odbor potem odredil kontingente in dajal dovoljenja za uvoz blaga. Tej uvozniki je pri njenem nedovoljenem delu pomagal nekdo izven banke, ki je služil kot posredovalec.

Uvozniku, ki je dajala netočne podatke, so izročili sodnim oblastem in se je začel proti njej postopek, kakor tudi proti njenemu pomagaču, ki se tudi nahaja v zaporu.

Pri podrobnem pregledu izdanih dovoljenj za uvoz je bilo ugotovljeno, da se nanašajo zlorabe samo na nekaj trdk in na manjše zneske. Imena trdk, ki so se okoristile z zlorabami navedene uvoznike, bodo dostavljena ministrstvu financ zaradi nadaljnjega postopanja v zvezi z deviznimi sankcijami.

Skupščina Glavne zadrzne zveze. V soboto 21. decembra je v Belgradu v Inženirskem domu redna glavna skupščina Glavne zadrzne zveze. Zastopniki Glavne zadrzne zveze bodo dne 21. decembra ob 8 prisostvovali maši zadržnici za pokojnega »vojaka« predsednika dr. A. Korošca.

Cenejšje umetno gnojilo do konca leta. Ponovno opozarjamo zainteresirane, da je Tvornica za dušik v Rušah znižala cene apnenega dušika od 176 na 140,80 din. Pri vagonu znaša to znižanje nekaj tisoč dinarjev. Popust velja samo do konca leta in sicer je treba gnojilo naročiti skupno.

Dohave: Ravnanje drž. rudnika Velenje sprejema do 23. decembra ponudbe za dobavo raznih barv, firneža, razne železine in orodja, pocinkane pločevine; do 30. decembra mlina za barve, jeklene vrvi, dvigalnih vint, medeninate varilne šipke, litoželeznih omar, osi za viteli, zavojke, matice, vijakov, navadnih elementov, gumijevih cevi ter zračnik za avtomobile.

Brutorazlizek pri sladkorju na Hrvaškem. — Hrvaški brn je pooblaštil zagrebški urad za nadzorstvo, da sme določiti najvišji brutorazlizek, ki ga bodo lahko dodajali trgovci na debelo in na drobno na področju banovine Hrvaške k efektivnim nabavnim cenam.

Odprava konkurza. Klemenčič Berta & Co., »Moiko«, Ljubljana (vsa masa razdeljena).

Borze

Dne 20. decembra 1940.

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 7.495.208 din, na belgrajski borzi 12.767.000 din, od tega v markah 55.569 in 588.000, 18.191 din v Sofiji, 62.273 sv. frankov in 15.277 dolarjev. — V efektih je bilo prometa na belgrajski borzi 700.000 din.

Ljubljana — uradni tečaj:

London 1 funt 174.57—177.77
Newyork 100 dolarjev 4425.00—4485.00
Zeneva 100 frankov 1028.64—1038.64

Ljubljana — svobodno tržišče:

London 1 funt 215.90—219.10
Newyork 100 dolarjev 5480.00—55.2000
Zeneva 100 frankov 1271.10—1281.10

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 100 mark 1772.00—1792.00

Belgrad — zasebni kliring:

Sofija 100 din 54.92—56.52
Curih. Belgrad 10, Pariz 8.60, London 16.55, Newyork 431, Bruselj 69.25 (nom.), Milan 21.775, Madrid 40, Amsterdam 229.50 (nom.), Berlin 172.50, Stockholm 102.775, Oslo 98.50 (nom.), Kopenhagen 83.50 (nom.), Sofija 437.5, Lisabona 17.24, Budimpešta 85, Atene 3, Carigrad 3.375, Bukarešta 2.15, Helsingfors 8.75, Buenos-Aires 101.50.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 457—459

v Zagrebu 456 denar

v Belgradu 455.50—456.50

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 100 denar, agrarji 58 denar, vojna škoda promptna 457—459, begiške obveznice 78 denar, dalm. agrarji 74—76, 8% Blerovo posojilo 105 denar, 7% Blerovo posojilo 97 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 103 denar, 7% stab. posojilo 95 denar. — Delnice: Narodna banka 6.500 denar, Trboveljska 370—380, Kranjska industrijska družba 136 denar.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 101 denar, agrarji 58 denar, vojna škoda promptna 456 denar, begiške obveznice 79 denar, dalm.

Kadar kupujete kožno kremo . . .

mislite na to, da samo NIVEA vsebuje okrepevalno sredstvo za kožo EUCERIT. Zato se NIVEA ne da nadomeščati ali primerjati s kako drugo kremo. NIVEA prodira globoko v kožne luknjice in krepi kožno staničevje. Zato Vam ostane koža zdrava, nežna in bela kljub mrzlemu in vlažnemu vremenu.

ŠPORT

Nocoj pa vsi k Cekinovemu gradu!

Kdor utegne, naj nocoj ob 20 in jutri dopoldne ob 10.30 pohiti na drališče S. K. Ilirije, kjer bo lahko videl napeto borbo dveh hokejskih moštvo. Hašk in Ilirija bosta merila svoje moči. Prvi je kvalitativno tako močno moštvo, da je letos Iliriji resen konkurent v drž. prvenstvu. Zato bosta tidve srečanja nekakšno neoficielno drž. prvenstvo. Internacionalci Pözl, Berghauer, Galecki in Hemmerling bodo dali iz sebe vse tisto znanje, ki so ga že kazali po mednarodnih igriščih. Tudi prof. Friedrich in vratar Holubek nista karšibodi. Ilirijani sami gledajo to srečanje sila resno in so zdaj ob večerih urah v polni opremi trenirali in se preizkušali med seboj kot bi šli za res. Upamo, da bodo zaigrali kot je treba. Naša publika pa naj pride v čim večjem številu, bodri naj svoje fante in uspeh gotovo ne bo izostal. Čeprav je postavljena nova lesena tribuna, svetujemo vsem obiskovalcem naj se tople oblečejo. Kdor bi pa vseeno glede mraza ali celo zledca opasal, naj pa pride v tople garderobe k bufetu. Vstopnina din 15, člani in dijaki 10. Tekmovalci ostalih sekcij dobe vstopnice pri svojih načelnikih.

Medkubsko prvenstvo v slalomu. Akademski športni klub razpisuje v nedeljo 22. decembra ob 11 uri medkubsko prvenstvo v slalomu na Črnom vrhu nad Jesenicami. Tekmovanje bo za prvenstvo dam. gospodov in moštvo, ki ga tvorijo trije prvoplasirani. Tekmovanje se vrši po pravilih SZSZ in imajo pravico tekmovalna vsa člani včlanjenih klubov. Priloge sprejemajo 22. dec. do 10 ure v kodi ASK »Gorenjsca na Črnem vrhu. Prvoplasirani dami, gospodu in moštvo podari ASK krasne, umetniško izdelane diplome ali plaketo. — ASK.

Vodstva posameznih mednarodnih športnih zvez

Fédération Aéronautique Internationale (mednarodna avijatiška zveza); predsednik Jurij Bibesco (Rumunija); sedež: Pariz. Po enega podpredsednika imajo: Velika Britanija, Italija, Združene države, Belgija, Švica, Nemčija, Jugoslavija, Holandija, Francija in Poljska.

International Amateur Athletic Federation (mednarodna amaterska atletika zveza); predsednik: L. S. Edström (Švedska); sedež: Stockholm. V svetu so zastopane: Velika Britanija, Francija, Združene države, Nemčija in Madžarska.

Association Internationale des Automobile-Club reconnus (mednarodna zveza priznanih avtomobilskih klubov); predsednik: grof R. de Voignié (Francija); sedež: Pariz. Podpredsedniki: Nemčija, Francija, Španija, Velika Britanija in Italija.

Fédération Internationale des Sociétés d'Aviation (mednarodna veslaška zveza); predsednik: Rico Fiorini (Švica); sedež: Bern-Territet. Podpredsedniki: Italija, Francija.

Fédération Internationale de Basketball (mednarodna zveza basketbala); predsednik: Leon Bouffard (Švica); sedež: Rim; poslovni odbor: Italija (2 sedeža), Švica (3 sedeže), Argentina, Češkoslovaška in Francija.

Fédération Internationale des Bobsleigh et de Tobogganing (mednarodna zveza za bob in sankanje); predsednik: comte de la Frégolière (Francija); sedež: Pariz. Podpredsednik: Švica.

Internationaler Kegler-Verband (mednarodna kegljaška zveza); predsednik: Paul Schluck (Nemčija); sedež: Wernigerode a. H. Podpredsednik: Nemčija.

Fédération Internationale de Boxe Amateur (mednarodna amaterska boksarska zveza); predsednik: Oscar Söderlund (Švedska); sedež: Budapest. Podpredsednika: Francija in USA.

International Boxing Union (mednarodna boksarska zveza — profesionalni); predsednik: trenutno ga ni; sedež: Pariz. Zopredsedniki: Švica, Italija, Nemčija.

Union Cycliste Internationale (mednarodna kolesarska zveza); Max Burgi (Švica); sedež: Pariz. Podpredsedniki: Anglija, Belgija, Holandija, Nemčija, Italija.

Internationaler Amateur Handball Federation (mednarodna amaterska rokometna zveza); predsednik: dr. Karl Ritter von Halt (Nemčija); sedež: Berlin. Vodeči odbor: Nemčija, Združene države, Urugvaj.

agrarji 74 denar, 6% šumske obveznice 73.50—75.50, 4% severni agrarji 54—56, 8% Blerovo posojilo 105 denar, 7% Blerovo posojilo 97 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 103 denar, 7% stab. posojilo 95 denar. — Delnice: Narodna banka 6.550 denar, Priv. agrarna banka 193 denar, Trboveljska 385—395, Sladkorna tov. Bečkerek 700 denar. Belgrad. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 100 denar, vojna škoda promptna 455.50—456.50 (456, 455.50), begliške obveznice 80.50—80.75 (80.50), dalm. agrarji 76—76.50 (76, 76.25), 6% šumske obveznice 74.50—75 (74.50), 4% severni agrarji 53—53.50, 8% Blerovo posojilo 105.75 denar (106), 7% Blerovo posojilo 98 denar. — Delnice: Narodna banka 6.650 denar, Priv. agrarna banka 204 denar.

2litni trg

Novi Sad. Ječmen bač. srem. 370—372.50. Fižol bač. srem. beli brez vreče 2% kasa duplikat 457.50—462.50. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Sombor. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet majhen.

Fédération de Football-Association (mednarodna nogometna zveza); predsednik: Jules Rimet (Francija); sedež: Zürich. Podpredsedniki: Italija in Belgija. Člani izvršilnega odbora: Nemčija, Madžarska, Španija, Švedska, Holandija in Češkoslovaška. Člani odbora za pravila: Nemčija, Italija, Francija in Belgija.

Fédération Internationale des Gymnastique (mednarodna telovadna zveza); predsednik: grof Adam Zamojski (Poljska); sedež: Pariz. Podpredsedniki: Belgija in Italija.

Fédération Internationale d'Eserime (mednarodna sabljaška zveza); predsednik: Paul Auspach (Belgija); sedež: Bruxelles. Ves odbor mednarodne sabljaške zveze je doma v Belgiji.

Fédération Internationale Equestre (mednarodna zveza za konjeniški šport); predsednik: general baron von Hellig-Berstell (Nemčija); sedež: Pariz. Podpredsedniki: Združene ameriške države in Holandija.

Fédération Internationale de Hockey sur Gazon (mednarodna zveza za hokej na travi); predsednik: dr. Bellin du Coteau (Francija); sedež: Pariz. Tajnik: Švica. Blagajnik: Francija.

Ligue Internationale de Hockey sur Glace (mednarodna zveza za hokej na ledu); predsednik: Paul Loicq (Belgija); sedež: Bruxelles. Izvršni odbor: Velika Britanija, Združene države, Kanada, Belgija.

Fédération Internationale de Lawn Tennis (mednarodna teniška zveza); predsednik: P. Gillou (Francija); sedež: Pariz. Generalna tajnika: Francija, Velika Britanija. Odbor ravnanstva: Kanada, Belgija, Francija, Italija, Švica, Velika Britanija.

International Amateur Wrestling Federation (mednarodna rokoborska zveza); predsednik: Viktor Smeds (Finska); sedež: Budapest.

Fédération Internationale des Clubs Motoeyclistes (mednarodna zveza — motociklističnih klubov); predsednik: grof Alberto Bonacossa (Italija); sedež: trenutno ni določen. Podpredsedniki: Švica, Nemčija, Belgija, Švedska, Velika Britanija in Francija.

Fédération Internationale de Natation Amateur (mednarodna amaterska plavalna zveza); predsednik: W. Binner (Nemčija); sedež: Budapest. Načelnstvo: Velika Britanija, Francija, Madžarska, Združene države, Kanada, Nova Zelandija in Belgija.

International Skating Union (mednarodna drsalna zveza); predsednik: Ulrich Salchow (Švedska); sedež: Stockholm. Podpredsednik: Velika Britanija.

Fédération Internationale de Patinage à roulettes (mednarodna zveza za drsanje z drčalkami); predsednik: Fred Renkewitz (Švica); sedež: Montreux.

Fédération Internationale Haltérophile (mednarodna zveza za dviganje uteži); predsednik: Jules Rosset (Francija); sedež: Pariz. Podpredsedniki: Belgija, Holandija, Nemčija, Italija, Češkoslovaška.

Fédération Internationale de Rugby Amateur (mednarodna zveza za amaterski rugby); predsednik: Roger Dantou (Francija); sedež: Pariz. Podpredsedniki: Italija, Nemčija.

Fédération Internationale de Ski (mednarodna smučarska zveza); predsednik: N. R. Oestgaard (Norveška); sedež: Oslo. Ravnanjski odbor: Italija, Švedska, Nemčija, Avstrija, Velika Britanija, Finska, Francija, Poljska, Švica, Češkoslovaška in Norveška.

Union Internationale de Tir (mednarodna strelška zveza); predsednik: Jean Carnot (Francija); sedež: Pariz. Podpredsedniki: Francija, Finska, Švica.

Fédération Internationale de Tir aux armes de chasse (mednarodna zveza za streljanje z lovskimi puškami); predsednik: comte de Clary (Francija); sedež: Pariz. Podpredsedniki: Belgija, Združene ameriške države, Holandija.

International Yacht Racing Association (mednarodna zveza za tekmovalje z jahtami); predsednik: trenutno mesto ni zasedeno; sedež: London. Odbor: Velika Britanija (2 sedeža), Skandinavski države (2 sedeža), Belgija, Holandija, Francija, Nemčija in en sedež za države ob Sredozemskem morju.

Union Internationale du Yachting Automobile (mednarodna zveza za tekmovalje z motornimi jahtami); predsednik: A. Pierrard (Belgija); sedež: Grand Podpredsedniki: Francija, USA.

Fédération Internationale de Canoe (mednarodna zveza za kanu); sedež: München.

Fédération Internationale de Gymnastique Ling (mednarodna zveza za Lingovo telovadbo); sedež: Stockholm.

Fédération de Pelote Basque (mednarodna zveza za spolete basque — baskovska igra z žogo); sedež: Pariz.

Comité International du Pentathlon Moderne (mednarodna zveza za moderni petboj); sedež: Stockholm.

Tc so vse mednarodne zveze, ki niso omejene samo na Evropo ampak na ves svet. Pravno trenutno še vedno velja zasedba kakor jo objavljamo.

Kakor vidimo, je v porazdelitvi in zasedbi mest niarsikaj že močno zastarelega in neodgovarjajočega. Kajti nekatere zveze so zasedene tako, da tistih članic, ki panogo najbolj intenzivno gojijo, sploh ni v odboru, pač pa so v odboru članice, ki v njihovih deželah odgovarjajoča panoga že lep čas propada in je popolnem zastoji.

LJUBLJANA

Slovenski mesarji so zborovali

Ljubljana, 20. decembra. Zveza združenj slovenskih mesarjev, ki jo je organiziral in ustanovil jubilar, 70 letnik g. Jakob Dimnik, je včeraj zborovala v restavraciji Košak v Prešernovi ulici in razpravljala o vseh perečih vprašanjih, ki posegajo v obato in napredek mesarske obrti. Za odsotnega predsednika g. Dimnika je zborovanju predsedoval prvi podpredsednik gospod Matevž Hafner iz Škofje Loke. Na izredni občni zbor so prispele delegati raznih združenj in odsekov, tako so bila zastopana združenja: Ljubljana mesto, Ljubljana okolica, Kamnik, Kranj, Maribor, Celje, Litija, Novo mesto in Kočevje, dalje odseki Sevnica, Brežice in Rakek. Na novo se ustanavljajo združenja: Krško, Črnomelj, Metlika, Logatec in Cerknica.

Na predlog delegata g. Matije Esiha iz Celja je bil soglasno in z odobravanjem izvoljen za častnega člana Zveze gosp. Jakob Dimnik, ki je prav včeraj slavil 70 letnico, kakor smo že poročali. Sledila so nato razna poročila. Predložena je bila tudi kratka, osem točk obsegajoča resolucija glede ureditve cen surovim kožam in določitve cen mesa, kakor tudi glede enotnega sistema pri določanju najvišjih cen mesa in mesnim izdelkom, glede sodelovanja Zveze, odnosno združenj mesarjev in klobasičarjev pri posvetovanjih o smernicah v akcijah za pobiranje draginje in določanju cen. Potrebno je določiti pravilno razmerje med nabavno ceno žive živine in prodajno ceno svežega mesa. Treba je v skladu s cenami živine določiti tudi cene surovim kožam, ki so v Sloveniji glede kakovosti na prvem mestu, toda so uvrščene v isto vrsto cen, kakor kože slabše kakovosti v drugih banovinah.

Tajnik g. Zan je podal kratko, pregledno poročilo o težavah mesarske obrti, o splošnem položaju in o vseh, mesarsko obrt obtežujočih zadevah. O resoluciji se je razvijala prav zanimiva debata, v katero so posegali delegati Kastelic iz Litije, Esih iz Celja, Brečeljnik iz Ljubljane, Bender iz Maribora, Keber iz okolice, Windišer iz Novega mesta, Berlič iz Ptuja in drugi.

V ospredju živahne debate sta bili dve glavni, za mesarsko obrt najvažnejši vprašanji, in sicer: vprašanje pravilne in trgu odgovarjajoče določitve cen surovim kožam, razmerje mesarske obrti od usnarske industrije in posebno še vprašanje preskrbe Slovenije s soljo, namenjeno za mesarsko obrt. Splošno so govorniki naglašali, da je nastopilo znatno pomanjkanje soli, ki je prav sedaj me-

sarji za svoje obrtne namene potrebujejo v večji množini, a jo ne morejo dobiti. Prav pomanjkanje soli lahko močno ovira in otežkoča mesarsko obrt v tem zimskem času, ko je nastopila sezija za izdelovanje raznih mesnih izdelkov, soljenje mesa in slanina. Delegati so se tudi pritoževali o postopanju nekaterih političnih oblasti prve stopnje pri določevanju cen mesa itd.

Sprejet je bil predlog, da se naproša banska uprava za načelno izdajo navodil okrajnim načelstvom v tem smislu, da pristopijo k določanju cen teletine in svinjskega mesa, pri čemur naj se zaslišijo pristojna strokovna združenja mesarjev in klobasičarjev.

Splošno je občni zbor odobravala tudi predlog, da se zvišajo plače državnim namestnikom, ki bodo odgovarjale današnjim življenjskim razmeram. Sprejet je bil tudi predlog, da naj monopolna uprava poskrbi za zadostno količino soli, tako živilske kakor tudi industrijske. Z odobravanjem je bila sprejeta tudi točka resolucije, ki zahteva, da se primerno spremenijo uredbe o minimalnih mezdah v tem smislu, da se določi višja odškodnina za prehrano in stanovanje. Mesarji tudi priznavajo upravičenost po zvišanju mezd pomožnemu osebju, ki je utemeljeno v naraščajoči draginji.

Občni zbor je trajal dobre tri ure. Po kosilu so se slovenski mesarji v velikem številu odpeljali k jubilarju g. Jakobu Dimniku v D. M. v Polje.

Počastitev predsednika g. Dimnika.

Z naročenim avtobusom se je pripeljalo do 35 mesarjev okoli 14. ure v Dev. Mar. v Polju k predsedniku Zveze g. Jakobu Dimniku, ki jih je prav po tovariški in gostoljubno sprejel. V glavni gostilniški sobi prijetnega doma so se zbrali zastopniki raznih združenj mesarske obrti. Načelnik združenja Ljubljana mesto g. Brečeljnik je v lepem govoru čestital predsedniku Zveze k njegovi 70 letnici in mu sporočil sklep izrednega občnega zbora, da je imenovan za častnega člana Zveze. Izročil mu je nato lepo diplomu o častnem članstvu. Izrekel je prošnjo, da bi še naprej kot predsednik vodil Zvezo s tako krepko roko kot doslej. V imenu združenja Ljubljana okolica je g. Fran Keber izročil jubilarju lepo veliko ribiško palico kot darilo Zveze. Te je bil gospod jubilar izredno vesel, kajti njegova stara palica se mu je bila nedavno zlomila. Sledile so mnoge napitnice. Slavljenec pa se je vsakomur toplo zahvaljeval. Slavnost je bila res prirsčna in tovariška.

tičje), sv. maša za našim pokojnim častnim članom dr. Antonom Korošcem. Pričakujemo številno udeležbo Kapela bo zakurjena!

I Družba sv. Vincencija Pavelskega v Ljubljani se zahvaljuje za 1000 din, ki jih je darovala Ljudska posojilnica v Ljubljani v počaščenje spomina blagopokojnega ministra dr. Antona Korošca.

I V počaščenje spomina blagopokojnega ministra dr. Antona Korošca je darovala Ljudska posojilnica Kat. akademskemu starešinstvu za visokošolce v Belgradu 1000 din.

Prekrasna filmska umetnina s Karlom Ludvik Diehlom in Marjano Hoppe v glavnih vlogah

EVICA BRIESTOVA

(Der Schritt vom Wege)

I Namesto venca na krsto blagopokojnega ministra dr. Antona Korošca je darovalo društvo banovinskih uslužbencev Družbi sv. Vincencija Pavelskega za podporo ubožnih 500 din.

I V počaščenje spomina velikega dobrotnika mladine dr. Antona Korošca, našega voditelja, darujemo dijaški ljudski kuhinji 400 din namesto venca na krsto blagopokojnika. — Christofov učni zavod v Ljubljani.

I V počaščenje spomina pokojnega slovenskega voditelja dr. Antona Korošca je daroval gospod mestni zidarSKI mojster Jos. Mozetič karmeličanskemu samostanu na Selu 600 din. Bog obilo povrnil!

I Sledč javnemu pozivu kr. banske uprave je Združenje trgovcev v Ljubljani namesto venca blagopokojnemu voditelju dr. Antonu Korošču darovalo za božičnico društvu »Dobrodelnost« v Kersnikovi ulici znesek 500 din.

I V počaščenje spomina blagopokojnega g. dr. Antona Korošca je poklonila Inka Strojansček, trgovka Pred Škofijo za mestne reveže znesek 500 dinarjev.

I V počaščenje dr. Antona Korošca je namesto venca podarilo 1000 din uradništvo in delavstvo tobačne tovarne za mestne reveže. Mestno poglavarstvo izreka dobrotnikom najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih. Slavite pokojnega narodnega voditelja z dobrimi deli!

I Za zimsko pomoč je nakazala 4000 din trgovina Anton Krisper na Mestnem trgu, še posebej pa 1000 din za kuhinjo najbednejših v stari cukrarni. Akcijski odbor za zimsko pomoč in mestno poglavarstvo izrekata dobrotniku najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih.

I Praznik sv. Štefana ni brezmesen dan. Ker je v četrtek, 26. decembra, praznik sv. Štefana, je mestno poglavarstvo na podlagi pooblastila kr. banske uprave odredilo, da ta praznik ni brezmesen dan, zato bo pa ponedeljek, 30. t. m., brezmesen dan. Na praznik sv. Štefana mesarski obrti

ne delajo, zato naj se gospodinjstva in gostilniška podjetja založe s mesom že pred prazniki.

I Božične počitnice na ljubljanskih strokovno-nadaljevalnih šolah bodo trajale od 22. decembra do vključnega 10. januarja 1941.

I Za praznike nudimo pravkar dospelo novo vino. Sotelich, Gradišče 10.

I Božične razglednice za zimsko pomoč prav naglo prodajajo trgovine s papirjem in trafike, zato pa opozarjamo dobrosrčno prebivalstvo, naj hiti z nakupom, da bo lahko tudi najpreprostejši ljubljancem svojim znancem in prijateljem z božičnim voštilom na razglednici zimske noči lahko pokazal, da vsa Ljubljana božične praznike praznuje z dobrimi deli za mestne reveže.

I Zglasitev mladeničev za vpis v vojaško evidenco. Po razglasu mestnega poglavarstva se morajo meseca januarja zglasti v vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7, I. vsi mladeniči, rojeni leta 1921. in starejši, ki pridejo spomladi k rednemu naboru, ter vsi mladeniči, rojeni v letu 1923., ki se vpišejo prvič v vojaško razvidnico. Zglaste naj se tudi starejši vojaški obvezniki, ki imajo vojni razpored, pa menijo, da niso več sposobni za osebno izvrševanje vojaške službe. Pregledani bodo ob priliki rednega nabora.

I V nedeljo Putnikov smučarski izlet na Ku-reček. Prijave do sobote popoldne.

I Prijatelji dobre knjige se vlnudno vabijo, da si za božične praznike pravočasno preskrbe najnovejših povesti in romane v slovenskem, hrvaškem in nemškem jeziku v Ljudski knjižnici, Miklošičeva cesta 7. Knjižnica posluje še danes in v ponedeljek, nato pa bo zaprta do 30. decembra.

Praktična božična darila

štofe za moške in damske obleke, barhente, divlive, moške srajce, kravate, nogavice, rokavice dobite poceni v

Modnem magazinu, Prešernova 5

I Božičnice po mestnih dobrotelnih zavodih so se že pričele, vendar pa bodo glavne božičnice na sveti večer, in sicer ob 17 v prehodnem otroškem domu v stari cukrarni, ob 17.30 pa v zavetišču za onemogle v Japljevi ulici. Kakor druga leta so tudi letos že začeli prihajati darovi v denarju in živilih za mestne reveže in gotovo bodo dobrotniki letos upoštevali, da so se zaradi draginje in hude zime povečale vrste mestnih revežev ter se bodo zato v še večjem številu spomnili teh božičnic z darili, zlasti pa kuhinjo najbednejših v stari cukrarni založili s približki. Vsi dobrotniki so seveda prav lepo vabljeni, da se udeležijo zgornj omenjenih božičnic ter se sami prepričajo o hvaležnosti podpiranih.

I Članom Združenja gostilniških podjetij — Zimska akcija mestne občine. Uprava Združenja toplo apelira na vse člane, da čim bolj podpro plemenito akcijo za zimsko pomoč, organizirano od mestne občine v Ljubljani. Kdor še ni izročil prispevka v pisarni Združenja, naj to stori takoj, ali pa naj direktno nakaze primerni znesek akcijskemu odboru mestnega poglavarstva potom položnice, ki jo bo prejel. Prepričani smo, da se bodo vsi člani dobrovoljno odzvali temu pozivu in s tem

po istoimenskem romanu slovečega pisatelja Theodorja Fontane. Evica se poroči s še enkrat starejšim, na visokem položaju stoječim državnim uradnikom, ki uživa svojo zakonsko srečo iz polnega perišca. Le za hip stopi v stran, toda usoda hoče, da to kasneje dozna njen soprog. Zapustiti mora ljubljeno moža in otroka ter se pokoriti za nepremišljeno dejanje.

KINO UNION - telef. 22-21

Predstave ob 16., 19. in 21.15. uri

Prireditve in zabave

»Prevarani upi« je naslov 4 dejanski drami, ki bo v nedeljo, 22. t. m. ob 8 zvečer v franciškanski dvorani. Snov je vzeta iz življenja ruskega kmeta po resničnih dogodkih ob priliki kolektivizacije vasi in posestev 1. 1933.

Jutri priredijo Slovenski skavti v Franciškanski dvorani krstno predstavo burke v 4 dejanjih »Parcon pomota«, spisal »Slovenske«. Ker je jutri takozvana »zlata nedelja« obveščamo vse one, ki so po trgovinah do 5 ure v službi, da se predstava začne ob četrta na 6 in damo tako možnost vsem, da si ogledajo to res zabavno igro. Prosimo vse, da si nabavijo vstopnice v predprodaji, da ne bo potem navala na blagajno. Cene običajne. Predprodaja vstopnic pri Špiligoj, Franciškanska ulica.

Akademija FO in DK Moste je preložena zaradi smrti dr. Antona Korošca. Vstopnice ostanejo v veljavi.

Predavanja

Odbor ruske kolonije v Ljubljani vabi na predavanje univ. prof. dr. A. Bilimoviča. Naslov predavanja je: »Korporativno gospodarstvo«. Predavanje bo v soboto, dne 21. t. m., v prostorih Francoskega inštituta (Narodni dom). Začetek točno ob 20. Vstop prost.

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljal od sobote ob 8 zvečer do ponedeljka do 8 zjutraj mestni višji zdravnik dr. Fran Ciber, Srbska ulica 7-I. Telefon 36-41.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjani trg 5, mr. Kural, Gosposvetska cesta 10 i mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

ZFO

Barjansko okrožje ZFO ima v nedeljo, 22. t. m. ob pol 9 dopoldne v Tomišlju okrožni sestanek, ki je obvezen za članstvo vseh odsekov. Člani naj se zberejo ob navedeni uri pri podružnici v Brestu, kjer bo sv. maša; nato odidemo v prosvetni dom v Tomišlju, kjer bo sestanek in komemoracija za našim voditeljem blagopokojnim dr. Antonom Koroščem. Po prireditvi bo okrožni splošni in mladčevski svet. Odbornike pozivamo, da prineso na okr. svet vsa poročila, kakor smo zahtevali v okrožnici. — Bog živ!

Zasavsko okrožje poziva vse člane ljubljanskih odsekov, da se zanesljivo udeležijo komemoracije za pokojnim voditeljem našega naroda dane, dne 21. t. m. Zbirališče je ob 7 zvečer na vrtu Rokodelskega doma, odkoder se ob pol 8 razvije sprejeto na Navje. Za odseke: Rokodelski dom, Vajeniški dom, Kodeljevo, Sv. Peter, Moste, Hrušica, Šmartno ob Savi in Dev. Mar. v Polju strogo obvezno, ostali odseki pa naj pošljejo večje deputacije. — Odbor.

Zasavsko okrožje. Danes, 21. decembra, ob 9 zvečer seja vadijskega zbora v Rokodelskem domu. Člani smuškega zbora naj se seje zanesljivo udeležijo. — Okrožni načelnik.

ŽALNI ZBOR

NA GROBU DR. ANTONA KOROŠCA drevi ob 20

Ljubljanska podzveza Zveze fantovskih odsekov priredi drevi ob 8 na grobu voditelja dr. Antona Korošca žalni zbor članstva ljubljanskih in okoliških odsekov. Skupno odkorakamo z baklami z vrta Rokodelskega doma ob 7.30. Obleka civilna z znaki, zaviti v žalni trak.

Sporod spominke slovesnosti pa je sledeč: 1. Fanfara, 2. Molitev, 3. Nagovor, 4. »Srce je žalostno«, pojejo vsi udeleženci enoglasno. — Zbirališče za člane je v Rokodelskem domu, odkoder je odhod z baklami ob pol osmih zvečer. Vabimo vse spoštovalce pokojnika, da se žalne prireditve udeležijo. Zbor bo kratek.

Ljubljanskemu dijaštvu!

Zvezno vodstvo SDZ poziva člane ljubljanskih krožkov, da se zberemo nocoj ob pol 8 v Akademskem domu na Miklošičevi cesti 5, odkoder odkorakamo skupno s fantovskimi odseki na žalni zbor na grob voditelja dr. Korošca. — Zvezno vodstvo Slovenske dijaške zveze.

PROSLAVA

500 LETNICA GUTENBERGA

V soboto dne 21. decembra ob 20. uri v franciškanski dvorani v Ljubljani

ODLIČEN SPORED

Zborovsko in solopetje, recitacije, govor, glasba, dramski prikaz

Vabimo vse javnosti, da obišče pomembno kulturno manifestacijo in zanimivo prireditev

Vstopnina: sedeži po 12, 10, 8 in 6 din; stojališča po 4 din

I Ljubljanski časnikarji imajo danes ob 8.30 zjutraj v kapeli Jožefišca na Poljanski cesti za pokojnim članom časnikarske organizacije dr. A. Koroščem sv. mašo zadušnico, ki jo bo opravil glavni urednik g. dr. Ivan Ahčin. Vhod v kapelo s Poljanske ceste.

I Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob 7 zjutraj. Na sveti dan maše v kapeli ne bo, pač pa na Štefanji dan ob 7 zjutraj.

I Zborovanje ljubljanskih in okoliških Vincencijevih konferenc, določeno za 3. adventno nedeljo, bo v nedeljo 22. decembra. Sv. maša bo tokrat ob 8, zborovanje se pa prične ob 9 dopoldne. Vljudo vabimo vse člane konference.

I Odbor Slov. kat. akad. starešinstva v Ljubljani je imel dne 16. decembra žalno sejo za pokojnim voditeljem slovenskega naroda dr. Antonom Koroščem ter je ob tej priliki poklonil namesto venca na grob 1500 din za Podporno društvo kat. akademikov ter 500 din Elizabetni konferenci za podpiranje kat. akademikov.

I Članom Slov. kat. akad. starešinstva v nedeljo, dne 22. t. m., ob pol 11 bo v kapeli Vzajemne zavarovalnice, Miklošičeva cesta 19 (podpri-

Predstave ob 16., 19. in 21. uri. Kino Matica 22-41

Louis Trenker

ki je do sedaj z vsemi svojimi filmi žel senzacionalen u-peh, ponovno briljira v zgodovinskem velefilmu

DANES PREMIERA!

Odlični glasbeni film M. G. M. produkcije:

SERENADA LJUBEZNI

Njegova partnerica MARIA HOLZMEISTER novo filmsko odkritje, Bertl Schultes — Fritz Kampers

Film očarljive muzike, lepih opernih arij in slajnih šlagerjev s priljubljeno JEANETTE Mac DONALDOVO v gl. vlogi. Sodelujejo: Lew Ayres, Jan Hunter, Frank Morgan. Danes ob 16.19. in 21. uri. KINO SLOGA tel. 17-30

ob 16.19. in 21. uri. KINO SLOGA tel. 17-30

SREČNE PRAZNIKE

noleg

PHILIPS RADIO

CELJE

Zahvala celjskega župana

Ko se je po Celju kot blisk razširila strašna novica, da je prenehalo biti srce našemu največjemu Jugoslovancu in Slovencu dr. Antonu Korošcu, je tudi naše mesto zajela globoka žalost. Na javnih in privatnih poslopih so zaploplale žalne zastave in simbolično dokazovale globoko žalost za tako nenadno umrli voditeljem Slovencev. Na tem mestu izrekam kot celjski župan svojo najtoplejšo zahvalo vsem onim narodno mislečim, ki so na kakršen koli način pokazali svoje sočustvovanje. Prepričan sem, da bo vsa javnost ohranila pokojnega častnega občana in velikega dobrotnika dr. Antona Korošca v najčastnejšem in trajnem spominu. Slava mu!

Župan dr. Voršič.

Darila za božič kupujte pri Božiču poleg magistrata!

c Celjska »Nova doba« o pok. dr. Korošcu. Včerajšnja celjska »Nova doba« prinaša na načelni strani skoraj pol strani obsegaajoči članek o dr. Antonu Korošcu, njegov življenjski in o političnem delu tega velikega jugoslovanskega državnika, dalje o slovesnostih v Belgradu in v Ljubljani. Urednik Pečnik Rado zaključuje svoj članek: »Dr. Anton Korošec si je pridobil neveljavih zaslug za naš narod in našo državo. V zgodovini bo zavzemal mesto med našimi največjimi možmi. Slava spominu dr. Antona Korošca! Na tretji strani prinaša list vabilo na skupno komemoracijo za dr. A. Korošcem, ki bo v nedeljo 22. decembra ob 9 dopoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice. Na isti strani prinaša tudi lep članek izpod peresa kronista upokojenega šolskega upravitelja g. Vrečarja iz žalca o spominih na II. narodni tabor v žalcu 17. marca 1918. Na tem taboru se je zbralo nad 7000 zavednih Slovencev, ki so navdušeno pritrjevali govornikom in prisegli zvestobo v boju za narodno odrešenje. Tabor je vodil Roblek, na njem pa so govorili zastopnik Starčičeve stranke Ivan Peršič in srbski poslanec v hrvat-

skem saboru dr. Srdjan Budisavljevič. »Nova doba« dobesedno navaja nato: »S prisrčnimi ovacijami so pozdravili zborovalci načelnika Jugoslovanskega kluba v avstrijskem parlamentu drž. poslanca dr. Antona Korošca, ko je kot glavni govornik stopil na oder Rekel je med drugim: »V nas se je vzbudila zavest, da se moramo sami vladati. In na vprašanje, ali moremo podpirati sedanjo državno obliko, odgovorjamo z »ne!« Ob ljubljani vam, bratje in sestre, v imenu nas vseh, ki smo v Jugoslovanskem klubu. Naša misel gre naprej in neomajno ostanemo zvesti ideji narodne svobode in le en cilj imamo pred seboj: zedinjenje in samostojnost našega naroda. »Te besede so bile sprejete,« tako nadaljuje kronist, »z burnim odobravanjem. Zastopniki celjskih Slovencev so izročili dr. A. Korošcu krasen lorvorjev venec z narodnimi trakovi.« Kronist zaključuje svoj članek: »Slava njegovemu spominu!«

c V počastitev spomina pok. dr. Korošca so podarili mestnim revežem celjski župan dr. J. Voršič 300 din. Vincencijevi konferenci pa inšpektor dr. Kotnik 150 din, zdravnik dr. Breznik 200 din, Klub JHŽ poštarjev, poverjenstvo Celje 100 din, za mestne reveže Iv. Ilacin 1000 din, trgovina Mastnak pa 100 din Vincencijevi konferenci

c V nedeljo 22. decembra bo ob pol 5 popoldne v dvorani Salezijanskega Mlačinskega doma v Gaberjih žalna slovesnost za blagopokojnim dr. Antonom Korošcem. Spored: petje, kratak govor, deklamacije. Vabilenil

c Dobrodelna božična prireditve bo v nedeljo 22. decembra ob 4 popoldne v dvorani Slomškovega doma pri šolskih sestrah. Uprizorili bodo ob tej priliki pravljico »Božične sanje male ciganke« v režiji S. Mr. Serafine.

c Na Mariborski cesti je umrl akademski slikar 54letni Sebachar Avgust, na Sp. Hudinji 69letni trgovec Bauer Feliks, v celjski bolnišnici pa 28letni Gruber Franc, pristojen v St. Jernej na Dolenjskem. Naj počivajo v miru!

c Naročniki »Slovenčevega koledarja« iz Celja in celjske okolice lahko dvignejo istega v podružnici »Slovenec« v Celju, Aleksandrovo trg št. 6.

Občni zbor Muzejskega društva

Snoči je bil v narodnem muzeju občni zbor Muzejskega društva. Na predlog g. predsednika dr. Windischerja so bile poslale vdanostne brozjave kralju Petru II., knezu namestniku Pavlu, ministru dr. Kreku s prošnjo, da podpira društvo tudi v bodoče. Z enominutnim molkom pa so zborovalci poštastili spomin velikega Slovenca in velikega Jugoslavana dr. Korošca, ki je bil društvu velik dobrotnik in zagovornik. Lepa zahvala je bila izrečena banu dr. Natlačenu, županu dr. Adlešiču in škofu dr. Rožmanu za uvidenost in podporo.

Sredi vseh tegob in težav se pa vrste pri nas razstave likovnih umetnikov, kolektivne priredbe itd. Klub slovenskih neodvisnih umetnikov je priredil lepo razstavo v Zagrebu. Slovenci hočemo imeti svojo likovnost, je dejal g. predsednik. Ponošni smo na njeno sedanje stanje in prepričani, da gre naša likovna umetnost velikemu razmahu naproti. V tem hotenju je pa zapopadena velika dolžnost, da vsak po svojih močeh podpiramo in pospešujemo naše živeče umetnike moralno in pa gmočno. Priznati je treba, da je v Sloveniji že lepo razvito razumevanje za likovno umetnost. Srečni bomo, ako pojde v bodoče naš kulturni napredek v tej pravi smeri dalje do novih pridobitev. Nam vsem, ki smo ponosni na svojo slovensko narodno pripadnost in imamo trdno vero v srečno bodočnost svojega naroda, bodi nega naše umetnosti srečna briga in velika ljubezen. — Od našega zadnjega obnega zbora, je dejal g. predsednik, je zapisal nekaj važnih kulturnih pridobitev. Lepo nam predujejo dela pri Narodni galeriji, v Vegovi ulici dovršujejo Vseučiliško knjižnico, v Mariboru bo kmalu dovršen mariborski grad, ki ga obnavljajo. Krasen spomenik kralja Aleksandra smo dobili v Ljubljani. Po dolgih naporih je letos dobila Ljubljana Glasbeno visoko šolo. Za vse to je bilo treba mnogo truda, mnogo napora.

Iz tajniškega poročila posnemamo: Imovina društva je bila vse doslej zbrana pri msgr. Steski, ki pa z letošnjim letom odide v zasluženi pokoj. S tem bo tudi imovina izgubila dobrohotno streho. Velike so težave tudi pri izdaji Zbornika. Člani so se udeležili tudi zborovanja zgodovinarjev, ki je bilo na Črni gori pri Ptuj. Društvo je organiziralo 16 izletov, katere vse je vodil msgr. Steska. Udeležilo se je teh izletov 650 ljudi.

Blagajniško poročilo pravi, da je imelo društvo izdatkov 28.508 din. dohodkov pa 21.533. Primanjkljaj se krije še iz lanskega dobroimetja. Na žalost pa je moral g. blagajnik ugotoviti, da je članov društva vedno manj. To je žalosten pojav, ki ga bo treba ozdraviti. — Iz knjižničarjevega poročila je razvidno, da društvo prejema razne tuje publikacije in revije, razen domačih seveda. Dopolnjuje tudi a 14 inozemskimi društvi.

Pri slučajnostih je bil sprožen predlog, naj bi se Zbornik, ki je doslej le enkrat na leto izhajal,

izhajal odsej štirikrat, kar bi pocenilo tudi pošto. Z letošnjim letom bodo obnovili tudi znanstvena predavanja. Na programu jih imajo doslej deset. Predavali bodo sami naši odlični strokovnjaki. Častnega in zaslužnega člana društva prof. Mateja Sterena pa je današnji občni zbor imenoval za častnega člana. Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti. Sledile so volitve, pri katerih je bil izvoljen stari odbor. Odborniki so naslednji: Dr. Windischer, dr. Marolt, ga. dr. Majaronova, dr. Stela, msgr. Steska, dr. Mesesnel, dr. Ložar, dr. Mikuš in kustos et. muzeja Kos Fr.

Občni zbor se je po komaj pičli uri najlepše zaključil, nakar je sledilo konstituiranje odbora.

Litija

Vse naročnike »Slovenčevega koledarja« obveščamo, da lahko dobijo odtisneno dvigajočo naročnico koledar pri našem zastopniku Ivančiču Stanku v Litvi št. 17.

Hotič pri Litiji

Nagla smrt je pretrgala dne 19. decembra nit življenja našemu dobremu upravitelju šole gospodu Ivanu Škafarju. Komaj 35 let star, je moral leči v prerani grob: huda pljučnica je iztrgala našim otrokom nadvse ljubeznivega učitelja, kolegom tekeknega prijatelja, staremu dobrega in skrbnega sina; pa tudi našim organizacijam: fantovekemu odseku in dekliskem krožku zelo naklonjenega in požrtovalnega dobrotnika. Kdor ga je poznal, vsak ga je ljubil in vsako cenil, ker bila ga je sama utelešena ljubezen in dobrota.

Ivan, naš hotički zvonovi so danes zaplakali nad tvojo prerano smrtjo, z njimi so se zasolile tudi oči Tvoje dece, Tvojih prijateljev, cele hotiške fare. Zapustil si nas za vedno, a Tvoja dobra dela so ostala! Počivaj v miru, blaga duša!

Slava pontonirskega batalijona. Ptujski pontonirski batalijon je proslavil v četrtek svojo slavo sv. Nikolaja, ki je zaščitnik brodarjev in mornarjev. Ob pol 10 sta katoliški kurat in pravoslavni svečenik opravila cerkvene obrede na dvorišču vojašnice. Ob tej priliki je imel komandant batalijona g. major Zlatkovič v prisotnosti zastopnikov oblasti in organizacij spodbuden govor na moštvo, v katerem je med drugim naglasil, po kakšnih slavnih poteh je hodila naša vojska v preteklosti in dejal, da se jugoslovanska vojska spominja ob takih prilikah, kot so slave, tudi Onega, ki deli zmago vojnim silam. — Pri priznizku, ki je bil prirejen za povabljenе goste v oficirski čitalnici, pa so zastopniki raznih organizacij izražali, kako tesno je povezana naša vojska s civilnim prebivalstvom. V imenu Združenja rezervnih oficirjev in še mnogih drugih društev je govoril g. dr. Ša-

Evgen Lorgor — 50 letnik

Kdor ga pozna in natura, bi mu, sodeč po njegovi sivi glavi, prisodil lahko že izaka, medtem ko njegov mladeniški obraz, še od daleč ne kaže na petdeset. In vendar si danes podajata roke z Abrahamom. Rodil se je 17. dec. 1890 iz učiteljske družine pri Sv. Lenartu nad Laškimi kot tretji sin izmed 9 otrok. Studiral je v Mariboru, primiciral pa leta 1914 v Ljubnem ob Savinji, bistri valovi ga še sedaj vsako leto izvajajo v svoj osvežujoči objem. Služil je kot kaplan v Ormožu in kot korni vikar v Mariboru ter bil povsod zaradi svoje vestnosti in postrežljivosti priljubljen. Sedaj zastopa lavantinski ordinarijat pri pisalnem stroju. Pravi mu zato tudi ordinarijatski tajnik. Pretpkuje akte, namešča kaplane, stavlja župnike, kliče »grešnike« na sprejem in višji 3. red, kratko, trobenta je, ki oznanjuje voljo ordinarijata vsej škofiji. Včasih je dobre, včasih slabe volje. Največ vplivajo na vremenik njegovega razpoloženja gg. kanoniki. Če mu z akti prizanašajo, kaže na jasno in sončno, če pa mu jih hodi preveč, pa zna pasti tudi na hudo uro. Slednje se zlasti rado zgodi ob sobotah, ko je samo še telo pri tipkah, duh pa že hiti nedelji nasproti, ki jo preživlja najrajši zunaj v prosti naravi, ki jo zelo ljubi. Čestitamo gospodu iz srca k 50 letnici in mu kličemo: Še na mnoga leta!

OPOZORILO

deželanom za »Sl. koledar«!

Posameznikom z dežele je nerodno izdajati koledar — pač pa zelo radi vidimo če, kdor pride v Ljubljano, vzame vse koledarje za svoj kraj. Le na ta način nam je delo olajšano. Zastopniki, organizirajte, da kadar vaši znanci potujejo v Ljubljano, da pridejo po vse izvode za vaš kraj!

»Slovenčev koledar«!

Radeče pri Zid. mostu

Lepa in posnemanja vredna socialna gesta! Ljubeznivemu in plemenitemu vabilu bana dravske banovine dr. M. Natlačena, ki je v oklicu na slovenski narod izrazil željo, naj namesto vencev in cvetja na grob pokojnega narodnega voditelja dr. Antona Korošca poklanjajo v počastitev spomina velikega dobrotnika ubogih rajši primerne denarne zneske, se je kot prvi v tukajšnji občini odzval samostan č. sester sv. Vincencije Pavelskega na Marijinem dvoru pri Radečah. Ta samostan, ki izvršuje v radeški okolici sploh veliko karitativno delo, je podaril 500 din za občinske reveže. Lepa in posnemanja vredna gesta zasluži vsekakor toplo priznanje!

Za zimsko pomoč radeškim in okoliškim občinskim revežem je darovala domačinka ga. Podvinec Hela, vdova pokojnega tovarnarja usnja. 2000 din. Upamo, da bo plemeniti dar go. Podvinčeve, ki je s tem ponovno dokazala svoje dobro srce za uboge in sirote, našel še obilo posnemalec. Gospej Podvinčevi pa v imenu vse radeške javnosti, zlasti pa v imenu občinskih revežev izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo!

Tudi trgovci so se izkazali! Radeški trgovci, ki pravilno razumevajo v sedanjih izrednih razmerah hudo pomanjkanje, so sklenili, da ne bodo v letošnjem letu delili svojim odjemalcem tradicionalnih novoletnih daril, niti dajali običajne procente od skupne vrednosti pri njih kupljenih trgovskih predmetov, pač pa so zato darovali tukajšnji osnovni šoli 3.300 din, šoli v Svibnem pri Radečah pa 700 din. Oba zneska se morata po izrecni želji naših trgovcev, ki so se to pot lepo izkazali, uporabiti za revne šolobvezne otroke. Prepričani smo, da se odjemalci, ki so računali na darila oz. procente, ne bodo izkazali nič manj velikodušni.

Ptuj

Iamun in dejal med drugim, da je treba braniti Jugoslavijo do zadnjega in žrtvovati zanjo vse, če treba tudi življenje. Katoliške organizacije je zastopal mestni prošt g. Greif, ki je v svojem govoru poudaril, da lahko klub mrimim časom zapu no gledamo v bodočnost, ker noč in dan stoji na straži naša vojska. Ravnatelj gimnazije g. F. Alil je poudaril važnost nacionalne vzgoje današnje mladine, ker bo ona v bodoče prevzela obrambo s krvjo ustvarjene domovine. Kot zastopnik kat. akademikov se je oglasil cand. iur. g. F. Gunžer, se spomnil umrlega voditelja ter dejal, da moramo tudi mi z isto gotovostjo računati z našo vojsko, kot je računal naš voditelj. — Vsi govorniki in številno občinstvo so vzklicali Nj. Vel. kralju Petru II., domovini in naši junaški vojski.

Jesenice

Lepe jaslice in okraske za božično drevesce po ugodni ceni v papirnici Krekov dom.

Domžale

Naročnikom Slovenčevega koledarja na področju pošte Domžale. Vsi, ki so naročili Slovenčev koledar, ga dobe pri g. Jakobu Okornu v Domžalah, Nova ulica št. 1, poleg Kamniške ceste.

Braslovče

Kat. prosvetno društvo v Braslovčah priredi na sveti večer ob 8 zvečer (20) v društvenem domu veliko Gregorinovo božično igro »Kralj s neba« pri kateri sodeluje okrog petdeset oseb. Ponovitev v nedeljo, dne 29. decembra, ob 3 popoldne.

Iz Julijske Krajine

Smrti uglednega trgovca. V Ajdovščini je po kratki teži boleznj mirno v Gospodu zaspal gospod Franc Repič, veletrgovec. Dočakal je 67 let. S pokojnikom je zginil iz naših vrst eden najbolj znanih in uglednih trgovcev v Vipavski dolini. Po rodu Ajdovce je z amrljivostjo in podjetnostjo ustvaril močno trgovsko hišo, ki je v ponos trgovsko zelo razgibane Ajdovščine in uživa spoštovano ime daleč okrog. Rajnki, ki je vse življenje nemurno delal, je bil odločen in zaveden mož in je njegova smrt užalostila vse, ki so ga poznali. Naj mu sveti večna luč, žalujoči družini iskreno sožalje!

Se en grob. V Bovcu je nagle smrti umrl tamonjski gostilničar in trgovec g. Oskar Mlekuš, star 49 let; zadela ga je kap. Rajnki je bil najstarejši sin znane »Rederjeve« hiše. Vneto se je trudil za rodni dom in se podjetno lotil vseh trgovskih poslov. Bil je prijazen in zaveden Bojčan, ki je vroče ljubil svojo domačo zemljo in njene ponosne gore. Naj počiva v miru!

Hudajuna v Baški dolini. V naši vasi imamo dva mosta: enega v spodnjem koncu, ki veže našo grapo s cesto, ki pelje preko Zakoje na Cekljanjsko, drugega v zgornjem koncu, preko katerega gre cesta na našo železniško postajo. Povodnji zadnjih let so oba mosta močno zrahljale in ju napravile skoro neporabna. Po dolgem obustavljanju so se končno le zganiila pristojna mesta in začela s poravili. Dela pri prvem mostu so že dokončana; izvršena so bila bolj polovičarsko in ne vemo, kako se bodo obnesla. Tudi je most preveč zožen. Drugi most je v polnem popravilu. Lesa smo zadelali vanj nič koliko. Most bo sedaj gotovo zelo trden, bojimo se samo, da bo imel premo lauč. Ob hudih povodnjih, ko naša hudournna Bača silno zdviga, najbrže ne bo mogel požirati vse vode. — Radi neprestanega deževja smo imeli v vsej Baški dolini slabe pridele. Spomladni mrz nam je skvaril žito in košnjo, poznejša trajna moča nam je zredčila pa jesenske pridele, samo otava je bila lepa. Vendar se bomo že pretolkli.

Ob 50 letnici smrti župnika Jurija Humarja

Ob stoletnici rojstva 14. aprila 1919 so ni morda nihče razen sorodnikov spomnil na Humarjevo obletnico rojstva. Bil je pač preprost podeželski župnik, skromen, ponižen, nad vse gostoljuben v gorskem zapuščenem kraju; le malo jih je vedelo, da je učen. Bavl se je s filozofijo, teologijo, z zdravstvom, naravoslovjem, zvezdoslovjem. V zapuščini je našel rajni Francis* latinsko pisano dogmatiko. Bil pa je tudi jezikoslovec; govoril in pisal je italijansko, francoščino in madžarsko, vseh teh jezikov se je učil v gimnaziji v Karlovcu pri oo. frančiškanih. Pa tudi staro-indijski jezik — Sanskrit — ni bil Humarju neznan.

Spisal je knjižico: Der Universal-Dolmetsch, oder eine Sprache für alle Nationen des Erdkreises. Ein pasigraphisches Werk mit 2000 Wurzelnwörtern samt 200 Bildungsformen. Georg Humar. Graz 1870. Isto delo je leta 1871. izšlo v francoskem jeziku: G. Holmar, Graz, Leykam.

Načel se je pa tudi vseh slovenskih jezikov — kot mladenič pa je bil navdušen Slovan. Eden izmed Humarjevih prijateljev je pravil Francisu, da je dijake vedno opozarjal na lepoto in bistvo domačega jezika in jih vzpodbujal k uspešnemu delovanju za naš narod. Do smrti je ostal navdušen Slovan.

Na dan pogreba je bila trda zima (kakor haš zdaj; op. pis.) in slaba pota in ko so prenesli krsto v vežo, so ljudje zagnali tak jok, da ga ni mogoče popisati. In ko so polagali truplo v hladni grob, se je čulo tako ihtenje, tarnation in tuljenje, da bi se moralo smiliti trdemu kamenu.

Kakor so vsa pota na Peloponezu v Grčiji bila izhrojena do Olimpije, tako so vsa pota iz vse Dolenjske bila izhrojena, tudi v globokem snegu v smeri proti Primskovem — do 200 ljudi na dan je včasih iskalo pri njem, iz njegovih blagoslovljenih in magnetičnih rok zdravila.

Zato mu bodi hvala in slava na veke!

(Po Zg. Danici 1897: prof. Pavel Lokovšek.)

• Po vsestranskem poizvedovanju je msgr. Viktor Steska ugotovil, da je bil to tedaj kaplan v šmartnem pri Litiji: Frančišek Sušteršič (Bobenčkov) z Viča, H. najbližji sosed.

POZOR! Nagradne reklamnne križanke bomo priobčili v božični številki »Slovenca«

Izrebrani reševalci sobotne križanke:
Rabuzo Tone, Borštnikov trg 1.
Povše Josip, Pokopališka 25, Moste.
Klemenčič Hilda, Boršt 6, p. Cerklje ob Krki.
Terpine Rudolf, Krekova 8, Ptuj.

Prijetne praznike

boste imeli, če takoj pospravite svoja podstrešja, kleti in čumate! — V njih je gotovo dosti stare železnine, medi, starega bakra itd.
kar vse kupuje in dobro plača železnina

Fr. STUPICA, Ljubljana
GOSPOSVETSKA CESTA 1

Pitana štajerska perutnina

zaklana, vseh vrst se nudi najceneje na stojnici Vodnikov trg, tam se sprejemajo naročila za božič, pitališče
Hedžet - Ljubljana 7
Telefon 47-69

Zahvala

Vsem, ki ste nam ob priliki smrti našega soproga in očeta, gospoda

Antona Logarja

izrazili sožalje in nepozabnega nam pokojnika spremili k večnemu počitku — prisrčna hvala!

Ljubljana, dne 20. decembra 1940.

Logarjevi

Umrli nam je brat,
ki nam je bil oče,
gospod

Janez Lavrič

obč. tajnik v Starem trgu pri Rakeku
V Ljubljani, 20. decembra 1940.

Mica, France, Matevž,
Franca, Gene, katehet

Mali oglasi

Službe iščejo

Čevljarski pomočnik
išče službo. Rožnik Alojz, Nova vas 13, Vrhnika. (a)

Brivski pomočnik

dvajsetleten, dober delavec, išče zaposlitve, najraje takoj. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takojšen nastop«.

Prodamo

Najugodnejši nakup
moških oblik nudi
Presker, Sv. Petra a. 14,
Ljubljana

Kompletne smuči

in sanke kupite pri izdelovalcu Pajfar, Trnovska ulica 25.

Za božično darilo

kupite gugalne konje, čelade in konjičke na koleseh najugodnejše pri trdniki »Jugoplastika« — Trnovski pristan 4.

Purane, kokoške

zaklane, očistene, zaboj 10 kg 200 din — franko poština, razpošilja: G. Drechsler, Tuzla.

Kostanj, jedilni,

srbski, debeli in sladki, po nizki ceni pri Sever & Komp., Ljubljana.

Hišna telefonska naprava

s 5 postajami se kompl. odda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19594.

Plašč

popolnoma nov, modern, za srednjo postavbo, poceni napredaj. Pod Rožnikom cesta X-1, vila »Marja«.

Vsi, ki si želite oskrbeti za praznike še po starih predvojnih cenah:

Slivovko lit. 40 din
Rum lit. 40 din
Razne likerje lit. 40 din
Vermut vino lit. 20 din
Bermet lit. 20 din
Razna namiz. vina 114 din in najboljše šampanjce »PANONSKI BISER« dobite vse v delikatesni trgovini

M. Ravtar

Stari trg 19

Službo dobe

Dobra strojepiska samostojna korespondentinja, večja perfektno nemškega, srbohrvaškega in slovenskega jezika — dobi zaposlenje pri večji tovarni na deželi. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Perfektna v nemščini« št. 19610.

Kupimo

VSakovrstno
ZLATO
SREBRO - PLATINO
BRILJANTE
ŠMARAGDE SAFIRJE RUBINE
BISERE I.T.D. STARIŠKE
NAKITE TER UMETNINE
PO NAJVIŠJIM CENAM
JOS. EBERLE
LJUBLJANA, TYRŠEVA 2
HOTEL SLOH

Svinjske kože

kupuje po najvišjih dnevnih cenah J. Lavrič — Ljubljana, — Cankarjevo nabrežje 1, Rudnik 24 in usnjarna v št. Vidu pri Stični.

Vsakovrstno zlato

briljante in srebro kupuje po najvišjih cenah

A. Božič, Ljubljana

Franciškanova ulica 3.

Denar

Financerja

za dobro upeljano brezkonkurenčno tehnično podjetje, s ca. 100.000 din iščemo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Dober sigurnen zaslužek« št. 19571.

Poslovodjo (kinjo)

event. družabnika (co), z 80.000 do 100.000 din kapitala, sprejememo. Fikсна mesečna plača 6000 din in procenti. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Popolnoma sigurno« št. 19471.

Posredstva

»REALITETA«
zavod za nakup in prodajo nepremičnin je samo v Ljubljani, Prešernova ulica 54, I. nadst. Telefon 44-20.

Otroški kotiček

Mihčeve čudovite dogodivščine

(203) Ko je Mihec stopil v kormnikovo sobo, je bilo kralju vse jasno. Mihec pa je šel še naprej k neki mizi, potkal na njeno nogo; vratica so se odprla in... kralj je zagledal ukradene listine.

204

(204) Tako bi Mihec moral dobiti dvojno nagrado: eno za samega sebe, ker se je vrnil; drugo za to, ker je našel ukradene listine.

Auto-motor

200 ccm motorno kolo

najnovejši model, za vsako ceno napredaj. Generator delavnica, Tyrševa cesta 13.

3 tovorni avtomobili

5, 3 in 2-tonski, predelani na pogon z ogljem, v zelo dobrem stanju, za vsako ceno napredaj. Generator delavnica, Tyrševa c. 13.

Generatorje

za vse vrste avtomobilov in stabilnih motorjev, dobavljajo se po stari ceni Specialna delavnica za plinske generatorje — Ljubljana, Tyrševa 13.

Glasba

Moderni klagerji

za ples in petje edino na ploščah

Zahtevajte brezplačne seznamе

Harmonije, pianine

strune za glasovirje, glasove, klavijature dobavljajo najceneje Ivan Kacin — Domžale. Zahtevajte ceniki!

Razno

Gumbnice, gumbje, plise, monogrami, entel, ašur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Franciškanova ulica nasproti hotela Union
Vezenje perila, krasna predtiskana žen. roč. dela

Od Morave do Save,
od Donave do Drave
proti kašlju vzemi

Karamele Rave

Zavitki Din 5— V apotekah

V naši podružnici na Miklošičevi cesti

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Doma ljubca« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 pop. in od 2 do 6 pop.

Telefonska številka 30-30

Stroje za obdelovanje lesa

za izdelovanje ladijskega poda (trositastostrugalni, gostostrugalni, rezkalni, tračnožagni in naravnalni stroj), nove ali rabljene, v dobrem stanju, kupim takoj.

Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Stroji-gotovina« št. 19638.

Umrli nam je, previden s tolažili svete vere naš ljubljani sin in brat, gospod

Hinko Bat

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 21. decembra 1940, ob 4 pop. z žal. iz kapele sv. Jakoba, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, Vel. Zablje, dne 20. decembra 1940

žalujoči rodbini: Bat, Bandelj

Alphonse Daudet:

122

Jakec

Prevedel Fišer Franc

Popolnoma vso jo je prevzela drama, ki jo pesnik recital. Pesnitev se je v resnici zelo žalostno končala. V začetku spevu je d'Argenton napisal, da se je nezvesta vrnila k svojemu dragemu in pred njegovimi očmi umrla od dolgega hrepenenja po njem. Pesnik ji zatise oči in ji prišeče večno ljubezen. Tako ginljiva je bila plemenitost človeka, ki je hotel pozabiti, tako strašna je bila usoda nesrečne ženske, da so med poslušanjem vsi jokali. Šarlota je seveda najbolj jokala, ker je v pesmi pravzaprav ona umirala in tako stvar človeka mora ganiti!

Med najbolj svečanim recitiranjem so se sunkoma odprla vrata salona in vstopila je služkinja in razburjeno pričela klicati: »Gospa!... Gospa!...«

Vsi so vstali.
»Kaj je?... Kaj se je zgodilo?«
»Neki človek...«
»Neki človek?«
»Da, neki človek bolnega in zelo grmega obraza želi govoriti z gospo. Rekla sem mu, da gospe ni doma, da ne more govoriti z njo. Tedaj se je vsedel na stopnico in dejal, da bo počakal.«

»Že grem,« je dejala Šarlota osupla, kot bi vedela, kdo je poslal tega človeka. Toda d'Argenton se je živahno vmešal.
»Ne, ne... nikakor...«
Obrnil se je k Labasindreu, ki je bil najmočnejši od okoli stoječih:
»Pojdi in pogledaj, kdo je ta vsiljivec.«
»Seveda... seveda... uh! — Uh!...«, je dejal pevec.

Izbočil je prsi in stopil skozi vrata.

D'Argentonu je še polovica aleksandrinca ostala med zobmi in zato je stopil pred kamnin, da bi nadaljeval prekinjeno čitanje. Toda vrata so se spet odprla in prikazala so se široka pleča in glava Labasindra, ki je z važno kretnjo poklical d'Argentona. Ta je ves divji odšel v predsobo.

»No, kaj pa je? Povej no!«
»Kajec je menca hudo bolan,« mu je pevec odgovoril polglasno.

»Pojdi no! — Drugače nič?«

»Tale revež zatruje,«
D'Argenton je pogledal grdega, plašnega reveža, čigar sključena postava mu najbrž ni bila preveč tuja.

»Ali vas je gospod poslal?«

»Ne, ni me on poslal,« je ta odgovoril.

»Prehudo je bolan, da bi me mogel poslati. Tri tedne že leži zelo, zelo je bolan.«

»Kaj mu je?«

»V prsih nekaj ni v redu in zdravnik je dejal, da ne bo živel osem dni. Z ženo sva zato mislila, da je treba obvestiti njegovo mater. Zato sem tukaj.«

»Kdo ste vi?«

»Jaz sem Belizar, Bel. tako me je gospa imenovala... Ohi! Saj me dobro pozna in mojo ženo tudi!«

»No prav. Gospod Belizar, povejte tistemu, ki vas je poslal, da je načrt dober, da pa je že vnaprež propagal. Treba bo iznajti kaj drugega.«

»Oprostite!« je dejal krošnjar, ki ni razumel njegovih »gorkih«.

D'Argenton je zaprl vrata za seboj. Belizar je osupel ostal na hodniku in imel pred očmi sliko salona, polnega ljudi in luči, kakršnega je videl skozi vrata.

»Nič ni... Nekdo se je moral zmotiti,« je dejal poet vrnivši se v sobo. In meatus, ko je nadaljeval s čitanjem svojega veličastnega speva, je krošnjar z dolgimi koraki hodil po temnih ulicah, dež in sodra sta ga rezala v

obraz in mudilo se mu je k Jakcu, svojemu ubogemu prijatelju, ki je ležal na slabi železni postelji v svoji podstrešni sobici...

Bolazen ga je napadla tisti dan po povratku z Etiolles. Vlegel se je brez besede. Od takrat ga je stresala vročica, vročica in tako silen kašelj, da je tovarniški zdravnik opozoril njegove tovariše, naj se izogibajo njegove bližine. Belizar je hotel obvestiti gospoda Rivala, toda Jakec je odločno odklonil. Samo takrat se je prebudit iz svoje brezbrizne molčečnosti in pa takrat, ko je raznašalko kruha poslal prodati uri in prstan, ki ga je imel od svoje matere. V ulici des Panoyaux je vladala stiska za denar! Vsi Jakčevi prihranki so šli za najem opremljenega stanovanja v ulici de Charonne, predali so bili prazni in tudi Belizar je bil po tisti poročni gostiji vedno v stiski za denar. Kljub temu sta bila Belizar in njegova žena pripravljena vse žrtvovati za nego nesrečnega zapuščenca. Zastavila sta blazine, pohištvo in celo tovor slaminov, ki bi jih spomladaj nujno rabila. Toda tudi to ni zadostovalo. Kurjava, zaravila, vse je bilo tako dragol... Sosedje so jima svetovali, naj Jakca pošljeta v bolnico. »Bolje mu bo kot pri vas in nič vas ne bo stalo.« Toda ta dva sta iz nekega ponosa hotela svojega prijatelja imeti pri sebi. Zdjaj so bila njuna sredstva izčrpana in zato sta se odločila, da bosta obvestila Šarloto, slepo gospe, kot jo je raznašalka kruha ogorčeno imenovala. Poslala je svojega moža: »Pridi z njo, ti pravim, drugače je ne bo... Nesrečnemu bo dobro delo, ko bo videl svojo mater. Nikdar je ne omenja. Tako ponosen je... Vem pa, da nanjo misli.« Belizar je ni pripeljal. Zato je bil tako obupan, ko se je vračal, skrbelo ga je, kako ga bo žena sprejela. Gospa Belizarjeva je polglasno kramljala z gospo Levindrejevo, v naročju ji je spal otrok, a v ognjišču je brlel slab in žalosten ogenj ter poslušala Jakčevo težko dihanje in kašelj, ki ga je dušil. Nikdo ne bi v tej prazni,

otožni podstrešni sobici mogel spoznati nekdanjo svetlo sobo z na gvozdih odprtimi okni, v kateri se je že od ranega jutra delalo. Nobenega sledu o knjigah in študiju. Na ognjišču je bil lonec čaja, a povsod slab in težak vzduh, kakršen je pri bolnikih.

Belizar je vstopil.

»Si sam?« ga je vprašala raznašalka.

Povedal ji je potihem, da ga niso pustili do Jakčeve matere in da mu mož z velikimi brki ni dovolil vstopiti.

»Vidite, taki podleži!... In tebi ni prav nič kri zavrela?... Kar predstavljam si, kako si se boječe obnašal... Treba bi ga bilo odiniti, vstopiti s silo in zakričati tisti goski: »Gospa, vaš otrok umira!«

S kakšnim materinskim ponosom je pogledala na svojega malega zaspančka v naročju! »Oh ti moj ubogi Belizar, večno se boš obnašal kot mokra kura.«

Krošnjar je povesil glavo. Vedel je, da ga bo okregala, ko se bo vrnil, toda svoje boječnosti se ni mogel otrestiti in tudi njegova pogumna žena ga ni mogla predrugačiti.

»Če bi jaz šla, sem prepričana, da bi jo privedla...«, je rekla pošena žena in stisnila pesti.

Nikar se ne vmešavajte, draga sosedica, je pikro dejala gospa Levindre, »ne veste, kakšne so take ženske.«

Rekla je »take ženske« zato, ker je z odhodom ide de Barancy izginilo vsako upanje na šivalni stroj. Vstopil je njen mož. Ko je zvedel, da gospa ni prišla, je pričel na dolgo in široko govoriti o družabnih krivicah in znova razložil svoj politični sistem, ki da bo vse na svetu odstranil, kar je gnilega.

Tako ne more iti naprej,« je dejala gospa Belizarjeva, ki se nikdar ni preveč oddaljila od najvažnejše stvari. »Kaj naj storimo? Vendar ne moremo dopustiti, da bi ubogi fant umrl od pomanjkanja nege in zdravlja.«